

Koristus majutusettevõttes

I ja II osa

Ivika Raudsepp

Ivika.Raudsepp@hkhk.edu.ee

30.01-6.03, 2023

Kursuse lühitutvustus

- Kohtumisi kokku 7x4 (akadeemilist)tundi (neis 5 minuga)
20. veebruar Marit Tamm
- Õppevahendid:
 - Jaotmaterjal – PABER /DRIVE???
 - Innove õppevideod– kutseharidus – puhastusteenindus - õppevideod
 - Õppevideo „Koristamine see on lihtne“
 - Õpik Majapidamistööd majutuseettevõttes, E. Kuura jt
 - Õpik Koristamise käsiraamat, Puhastusekspert
- Hindamine: osalus 70%
lõputest 80 %
ja „vahetest(id)“
- Hügieen: riietus, jalanõud, kindad ja juuksed

Teemad:

- **Kaasaegsete ja ergonoomiliste töövahendite valimine**
- Aseptiline tööviis, lähtudes **mustuse liigist** desinfitseerimine
- Koristusainete ja eriveede valik, doseerimise tähtsus
- **Puhastuse kuldreeglid**, mustuse ja pinnakattematerjali tundmine, meetodi valik, ergonoomia
- Koristuse **planeerimine**
- Koristusmasinad: erinevad imurid, i-mopp, põrandahooldusmasin
- Minibaar ja laomajandus - vajadusel
- *Klienditeenindus: kriitika vastuvõtmine ja tagasiside kliendile, koostöö erinevate klientidega, rasked kliendid ja nendega toimetulek, kliendiga usaldusliku suhte loomine ja hoidmine – **Marit Sillat***

- **Praktilised tunnid**
- Mustuse märkamine kaardistamine ja ohtlikkuse määramine
- Tarvikute tööks ettevalmistamine, ergonoomiline kasutamine ja hooldamine.
- Puhastusaine valimine, doseerimine ja ohutu kasutamine
- Masinate tööpõhimõttega tutvumine
- **Voodite korrastamine**, rätikuüllatused
- Näidisruumide praktiline koristus koos aruteluga

Selle nädala teemad:

- ▶ Olulised mõisted koristuses
- ▶ Mustuse märkamise ja tundmine
- ▶ Tarvikute tundma õppimine, kasutamine ja hooldus
- ▶ Koristusmeetodid
 - ▶ Ukse puhastus
 - ▶ Klaaspinna puhastus

Puhastamine ja koristamine

Kas teadsid?

- ▶ Pea iga 20 inimene tegeleb koristustööga
- ▶ Märja puhastusmeetodiga , kui sa ei kuivata, jääb maha suur kogus mustast veest
- ▶ Kas teadsid, et on mikrobioloogilisi puhastusaineid, kus nt valku tarbiv bakter sööb mustuse ära
- ▶ Kas oled kasutanud nõ näljast vett, nt Ultra H2O, Tersano vesi (nt EcoCare-st)?
- ▶ Haisu puhul põleta küünalt või vähemalt 1 tikk, külmikusse aseta söetablet või poolik sidrun
- ▶ Uksed kriuksuvad – määri hingedele seepi peale 😊

Mis oli sinu viimane avastus puhastusalal?

<https://puhastusekspert.ee/courses/>

5 minute craft vms

Mustus

- Kahjustab pinnakatet, seadet (nt katlakivi veekeetjas, liivaterad klaasil jne)
- Ebaesteetiline
- Tervisele kahjulik (hingad sisse, libised, allergia, jne)
- Takistab pinna (piirkonna, eseme) kasutamist
- Mustuse eemaldamise vajadus - - - - -

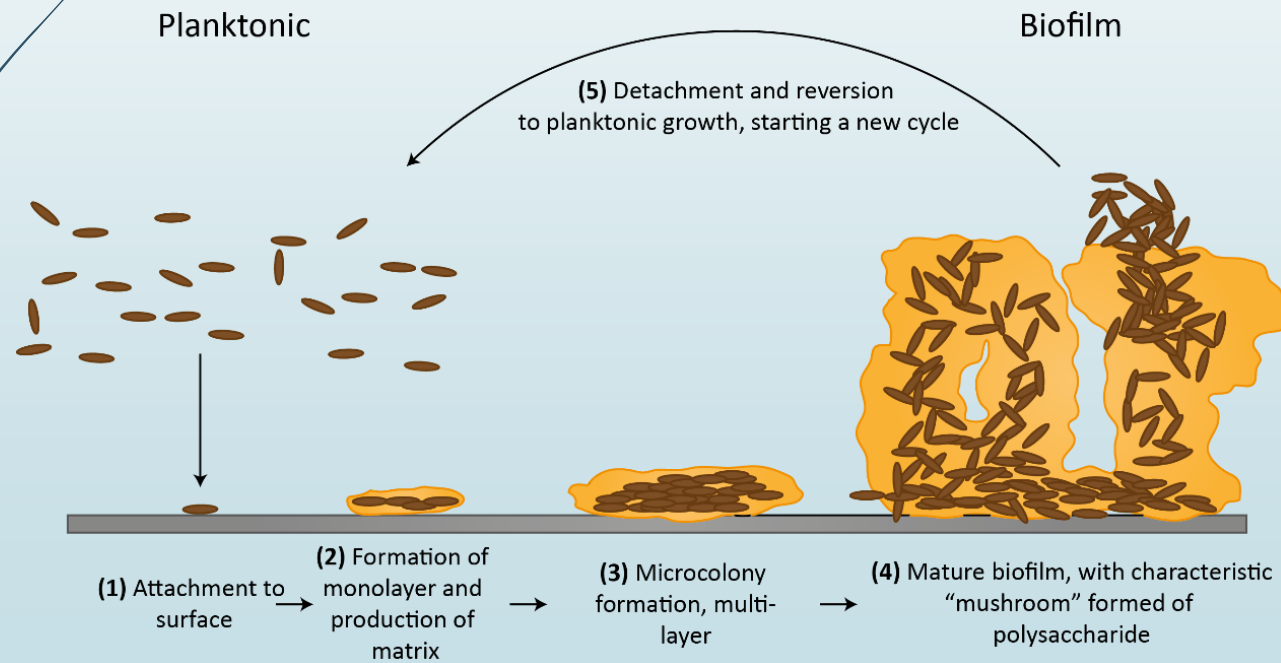
Sallitav mustus on see mida ei pea ilmtingimata eemaldama!

Mida ohtlikum on mustus, seda kiiremine tuleb see eemaldada!

Biofilm

- ▶ Bakterite kogum, mis tekib vähese mehaanika ja niiskuse pideval olemasolul. Eelkõige niiskete ruumide ja piirkondade mustus.

Eriti kergelt määrduvad pinnad:

- Märjad ja rasvased
- Staatilise energiaga laetud
- Karedad
- Pehmed
- Heledad (mis on häiriv mustus)
- Poorsed pinnad

KESKENDU IGAPÄEVASELT PUUTEPINDADELE!

Lisalugemist:

https://e-ope.khk.ee/oo/evoti/mustus/mustuse_eemaldamine.html

Kuidas vältida mustuse levikut?

- ▶ Kodus üldiselt?
- ▶ Tööjuures?

- ▶ Kas sinu töös on süsteemsus? Väldid ristsaastumist? Töö on aseptiline?
- ▶ Kas hajutad tegevusi? Planeerimine, ergonoomilisus?

- ▶ Mis on mustus? vaata videot **Koristamine - see on lihtne** <https://e-koolikott.ee/oppematerjal/21807-Koristamine-see-on-lihtne-Video>
(alates 7.30 min)

Mustuse leviku piiramine oma kodus

- ▶ Kanna võimalusel vahetusjalanõusi või puhtaid sokke
- ▶ Kasuta teadlikult porimatte
- ▶ Pese ja KUIVATA käsi
- ▶ Õpi korda hoidma
- ▶ Kasuta õige suurusega ja asukohaga prügikaste
- ▶ Tuuluta ruume (hea ventilatsioon)
- ▶ Kasuta õigeid pinnakatteid
- ▶ Hinda töökultuuri
- ▶ Tihenda ukсед ja aknad
- ▶ ...

KAS SIIT ON MIDAGI ÜLE VÕTTA ETTEVÕTTESSE?

MIS ON SINU IDEE, KUIDAS PIIRATA MUSTUSE LEVIKUT?

Milliseid puhastustarvikuid kasutad Sina?

Igapäevaselt:

põranda kuiv- ja niiskepuhastus

puutepinnad

kraanikauss

Wc-pott

kapipealsed

kööginurk

riietusruum

...

Suurpuhastusel:

Seinad

Aknad

Laed

Trapid

Lambid

...

Mida jälgid tarviku valimisel?

- Hügieen
- Hind
- Firma
- Kasutuslihtsus
- Ohutus
- Kasutuse mugavus: ergonoomia
 - puhastamine
 - hoiustamine
 - jne

Koristustarvikute valik

► Soetades mõtle, milleks, kuhu, kellele, kes ja kuidas hooldab, mis hinnaga, kui suur, jne?

► [Puuvill või mikrokiud või tuletatud mikrokiud?](#)

<https://www.puhastusekspert.ee/vana/public/files/Koristaja%20salarelv-mikrokiud-%20Kodukiri.pdf>

► Svamm või hõõruk?

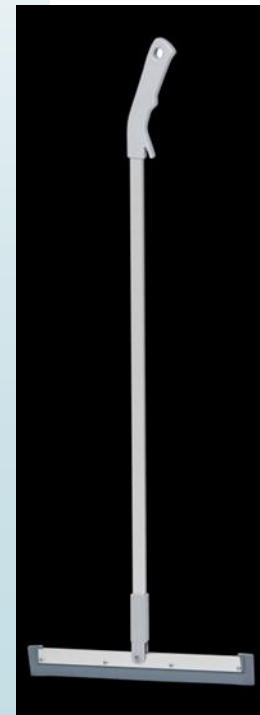
► [Potihari või švamm?](#)

► Pühkehari või PKP?

Asendamatud koristustarvikud

- Nõudepesuhari ehk potihari erineva värvikoodiga
- PKP ehk põrandakuivataja-pühkija
- Poolpika varrega pühkehari ja kühvel
- Plaat- või raammopp
- Mikrokiudlapp
- Läigestuslapp
- Pressitud lapp ehk „päevalapp“
- Ergonoomiline ämber
- Melamiinsvamm ja/või terasvill seebiga (Svinto)
- Teleskoopvars
- Aknapesumopp ja -kuivatusliist

Vähemtuntud tõhusad koristustarvikud

- Mopihari
- [Kraanihari ehk ribahari](#)
- Hõõruk
- Vuugivahehari
- Seebivill ehk terasvillseebiga
- Niisutuspuudel
- Aknakuivataja ja -pesumopp
- Mööblimopp
- Koristuskorv

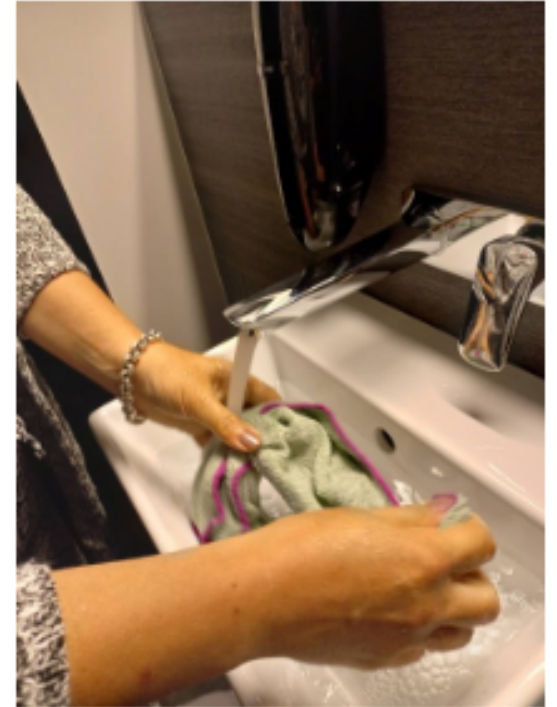

Pesemine kraanikausis

Lappide puudusel on sageli lahenduseks nende pesemine kraanikausis. Kuid sellisel juhul ei saa mikrokiudlapid piisavalt puhtaks ning jäävad kokkuvõttes liiga märjaks. Tulemuseks on see, et lapp ei puhasta, vaid pigem määrib.

Panime ühe konkreetse juhtumi numbritesse. Tulemused olid järgmised:

- ühe lapi pesemiseks kraani all kulus 1,5 minutit tööaega ja 3 liitrit vett
- kui iga päev 10 puhastusteenindajat 20 korda sellisel viisil lappe pesevad, siis sellele kulub tööaeg päevas kokku on umbes 5 tundi
- kui aasta aega iga päev selliselt käituda ning töö tasustada miinimumpalgaga, on ettevõtte kulu väärtusetu töö tasustamiseks 11 100€. See summa on oluliselt suurem, kui mikrokiust lappide, käru ja isegi pesumasina soetamine
- vett kulub selleks 600 liitrit päevas. Tuginedes eelnevale, kulutab selline tegevus aastas umbes 180 tonni rohkem vett kui seda kuluks lappide pesemiseks pesumasinaga.

Mikrokiud tarvikute kasutamine:

- **Värvikoodid:** punane – WC pott ja selle lähiümbrus
kollane – san ruumi üldpinnad, ka. kraanikauss ja vann
sinine – üldpinnad, nt aknalauad, ukсед, nupud, lülitid jne
roheline – kõrge hügieeniga pinnad, nt toidulaud
- Pese masinas **60-90** C juures, **harjatud** koristustekstiile!
- Erinevast materjalist lapid eralda **pesukotiga**
- Pesuaineks eelista värvilise pesu **pesugeeli**, tavapärasest kogusest $\frac{1}{2}$ - $\frac{3}{4}$
- Jälgi, et aine ei sisaldaks **zeoliiti ja pesupehmedajat**

- [Hooldusmärgised](#)

<http://www.virumaapuhastus.ee/wp-content/uploads/2009/12/Hooldusmargid.pdf>

Koristamise kuldreeglid

- Koristamise eesmärk on puhtus, tegutse nii, et **ei jää koristusjälgi**
- Koristamisel liigu **puhtamalt pinnalt mustema suunas**, nii väldid mustuse edasi kandumist
- Puhasta **puutepinnad** igal koristuskorral
- Vali targalt kuiva, väheniiske, niiske ja märja **meetodi** vahel, lähtudes mustuse eripärast ja pinnakattematerjalist
- Kuivata kõik märjad pinnad. Kuhu jääb niiskust, sinna jääb ka mustust, setteid ja mikroobe
- **Koristusaine** valikul lähtu mustuse eripärast ja pinnakattematerjalist
- Tarviku ülesanne on mustuse eemaldamine ja seda saab vaid **puhta tarvikuga**

Koristusmeetodid jagunevad:

- ▶ Tuulutamine
- ▶ Korrastamine
- ▶ Kaitsmine
- ▶ Puhastamine: * kuivpuhastus
 - * väheniiske – pind kuivab hetkega, nt tolmu pühkimiseks
 - * niiske – kuivab alla minuti, puutepindade puhastamine
 - * märg – pinnad vajavad kuivatamist
 - * pesumeetod - toimub ka loputamine, enne kuivatamist

Vaata videot:

<https://drive.google.com/file/d/1qIH5ifTbnCnRRaehjHvDWgdy5CnpYn4C/view>

Puhastusmeetodid

- Kas teadsid kuidas puhastusmeetodid jagunevad? Mis on sinu v aldav kasutatav puhastusmeetod?
- Kuidas teostada konteinermeetodil niisutamist?

Konteiner meetodiga niisutamisel 5 lappi, 125-175ml vett v õi pesulahust, st 25-35 ml mikrokiudlapi kohta

Swep mopp (45 cm) puhastab 25+25m₂ ja niisutamiseks kulub 1 dl vett v õi pesulahust

! Kas teadsid, et märgmeetodiga, kui sa ei kuivata, jääb maha ka mustus!

! Õige niiskusastmega niisutab mikrokiud ka A-grupi viiruseid.

! Jäta meelde, et vaid masinpestud lapid on puhtad.

- Nanolapid (hõbedaosakestega) kestavad u 200 pesu. Märjana ei teki bakterid. Talub ainet 4-10 pH. Ühe lapi niisutamiseks ~30 ml

Ül. kumb tegevus on enne, kas köögis põranda pühkimine v õi kraanikausi pesemine?

Millist puhastusmeetodit soovitad?

- ▶ Veepiisad peeglil -
- ▶ Lillelehed põrandal -
- ▶ Porised jäljed esikus -
- ▶ Kuivanud kohvitassijalg laual -
- ▶ Värske verepiisk valamuserval -
- ▶ Tolm kapi otsas -
- ▶ Küpsisepuru laual -

Väärt infot tarvikute kohta saad

- https://e-ope.khk.ee/oo/laondus_ja_kaupade_kasitsemine/koristusvahendid_ja_nende_kasutamine.html
- <https://www.vikan.com/int/#>
- https://issuu.com/mclean-professional/docs/mclean_est
- <https://www.vileda.com/int/bacteria-removal>
- <https://www.ungerglobal.com/uk/products/floor-cleaning>
- <https://endlakuura.weebly.com/pt.html> - vali fail koristustarvikud ja alates 11.slaidist

Kas tead millega:

- Eemaldad maast loiku, kui pole trappi?
- Seinalt musta triipu, mis lapiga ei eemaldu?
- Ülemiselt riiulit tolmu?
- Siledalt põrandapinnalt tolmu ja karvad?
- Madalalt laualt paberisodi?

Kuidas valid, kasutad ja hooldad kindaid!

Vahekokkuvõte. Olulised mõisted:

- Mis on aseptika?
- Mis on ristsaastumine?
- Kas deso hävitab kõik bakterid?
- Meenuta koristuse 3 kuldreeglit!
- Millega pesta nõusid?
- Miks lapid on erinevat värvi? Aga hõõrukid?
- Kus kasutad hõõrukit?
- Miks on vaja teleskoopvarsi?
- Kus on oht biofilmi tekkeks? (videos 9.40)
- Kas mikrokiudu tuleb pesta käsitsi või masinaga?

II osa

Tänased teemad:

- Sinneri ring
- mustuse kaardistamine eritüüpi ruumides
- ehitusjärgne koristus
- suurpuhastustarvikud
- praktiline puhastusmeetodite ettevalmistamine
- trepikoja koristus
- ehitusjärgne koristus

Puhastamist mõjutavad tegurid ehk Sinneri ring

Mustuse eemaldamiseks tuleb kaaluda 4 põhitegurit

- Kas ja palju vett ja/või keemiat
- Millise temperatuuriga
- Millise tarviku või masinaga
- Kas viivitada eemaldamisega või tuleb kiirelt tegutseda või kui pikalt leotada – aja faktor

Nende osakaal võib olla väga erinev!

Kaudseid mõjutegureid on teisigi: asukoht, pinnakattematerjal jne

Millised on eritööde tarvikud:

- ▶ Klaasipesutarvikud?
- ▶ Suurpuhastustarvikud?
- ▶ Ehitusjärgse koristuse tarvikud?

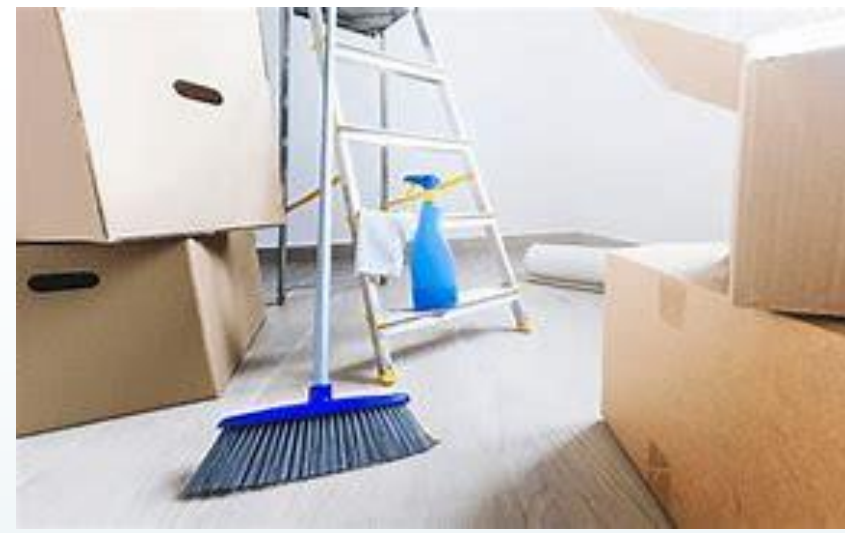

Suurpuhastuse tarvikud

- Küttrisharjad, nt kraanitari
- Teleskoopvars kõrged pinnad
- Statsionaarne vars küttristarvikul
- Seinapesu mopp
- Klaasimopp ja läigestusmopp
- Hõõruk
- Terasvillseebiga
- Majapidamiskindad
- Pressitud ehk päevalapp
- ...

Suurpuhastus

Mida kvaliteetsem on hoolduskoristus seda harvem on suurpuhastuse vajadus!

- Märjemad meetodid. Alusta siiski võimalikult kuiva meetodiga
Ära unusta pindasid kuivatada!
- Kõrgemad pinnad
Võimalusel /vajadusel kasuta **teleskoopvart**
- Ained on veidi tugevama toimega
Kui pinnakate võimaldab ja mustus nõuab, siis pH 10-12 ja 0-3
- Vajadusel kasuta **masinaid** (tekstiilipesur, aurupuhasti, i-mopp, kombiimur vms)

Ehitusjärgne koristus

- ▶ Alusta kuivpuhastusest:
 - a) tolmuimejaga
 - * vaheta tolmukott pärast kasutamist
 - * mitte iga masin ei ole mõeldud ehitustolmu jaoks, mootori kaitse!
 - * lase õhul rahuneda min 20-30 min
 - b) **õlilinadega**, venita lappi enne kasutamist
- ▶ Niiske koristus **kergelt happelise lahusega** – seob paremini tolmu, eemaldab seguplekke
- ▶ Kipsitolmu pesemise v ajadusel kasuta esialgu pressitud ühekordseid lappe
- ▶ Lõppkoristus mikrokiuga

Võimalusel enneta keeruliste kohtade koristamist neid kaitstes!

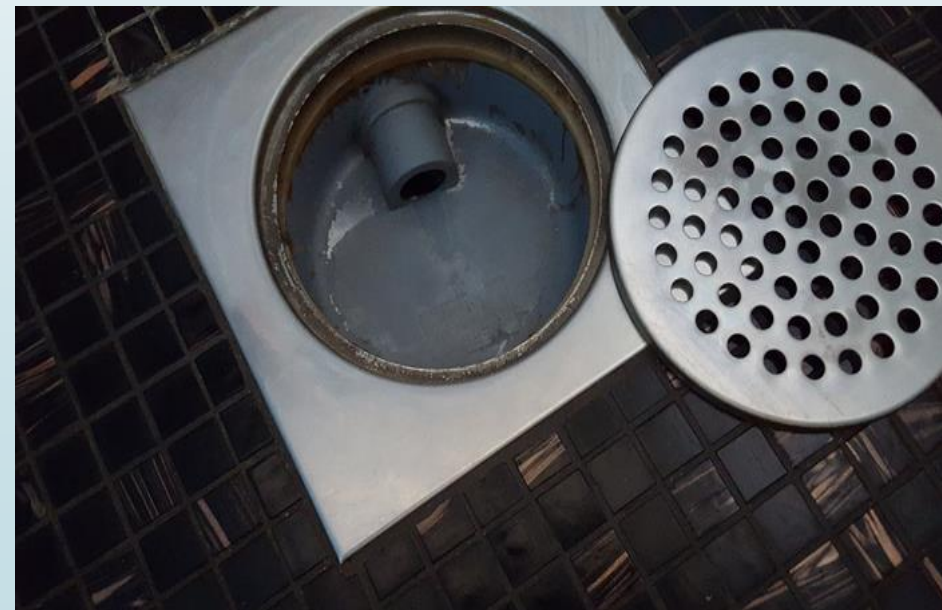

Trapi puhastus

- Sagedus?
- Millise tarvikuga?
- Millise ainega?

Põrandatrapi puhastus

- ▶ Eemalda lahtine sodi majapidamispaberiga
- ▶ Kuivanud trappi niisuta/leota sooja veega
- ▶ Kanna **punasele harjale pesulahus**, PH üldjuhul aluseline ja pese rest ning trapp seest
- ▶ Loputa hoolikalt. **Jäta veelukk täidetuna veega, et sealt ei tuleks haisu!**
- ▶ Aseta rest oma kohale
- ▶ **Puhasta tarvikud**, mitte köögi ega käte kraanikausis!

Jäätmekäitlus

<https://www.sol.ee/longopac/>

➤ Mis jäätme grupid tekivad Sinul?

HÜGIEENILINE

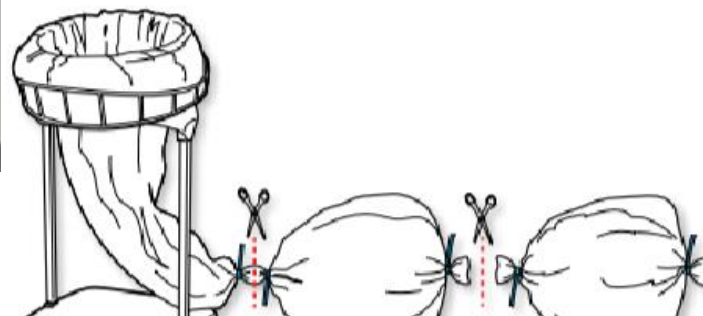
- Prügikott on vahetatav ja suletav väljastpoolt – otsest prügiga kokkupuudet pole.
- Lekete vältimiseks suletakse koti põhi koti sulguriga korralikult ja tihedalt.
- Lihtne puhastada.

EFEKTIIVNE

- Kuni 110 m prügikott.
- Uus kott on alati käepärast.
- Kott on alati kindlalt suletud.
- Kiire kotivahetus säästab aega.
- Kotti suurus on kohandatav vastavalt prügi hulga.

KESKKONNASÕBRALIK

- Longopaci kotid on valmistatud kolmekihilisest polüetüleenist, mis on väga tugev ja selle valmistamiseks kulub vähe toorainet.
- Saadaval on ka komposteerimisel biolagunevad, sertifikaadiga Longopaci kotid.
- Muudetav kotti suurus tagab selle 100%-lise kasutuse.
- Sõltumatud uuringud näitavad, et nende kottide süsinikdioksiidi jälg on kõigest 1/3 tavaliste prügikottide omast.
- Kasutajad saavad kalkuleerida keskkonnasäästlikkust kasutades Paxxo CO₂ kalkulaatorit. Paxxo annab välja CO₂ heitekoguse sertifikaate CO₂ säästmise kohta.

Värvi koodid

0	2
1	4
	5
	6

Longopac Stand'i kõik mudelid on varustatud Longopac kotiga ja need on saadaval erineva tugevuse ja värviga.

https://www.sol.ee/wp-content/uploads/2020/07/Longopac-Stand_EE_4304_5_SOL.pdf

Küsimused

Teadlikku ennetamist ja koristamist!

